

**SEMNUM'2011 — III Seminarium
i Spotkanie Autorów Wrocławskich
Zapisków Numizmatycznych**

W dniach 15–16 października 2011 r. (sobota–niedziela) w Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu odbyło się III Seminarium i Spotkanie Autorów „Wrocławskich Zapisków Numizmatycznych”. W spotkaniu uczestniczyło 55 osób, w tym sześciu referentów.

Spotkanie trwało dwa dni. W pierwszym dniu odbyła się część konferencyjna, a w następnym integracyjno-poznawcza. Uroczystego otwarcia i przywitania uczestników dokonali Kazimierz Choroś (redaktor WZN) i Paweł Kozerski (Dyrektor MPŚI). Kazimierz Choroś przedstawił program i zasady organizacji seminarium, a także cele i plany na przyszłość zapowiadając, że następne SEMNUM, odbędzie się 6 lipca 2013 roku w Głogowie przy współorganizacji Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Głogowie. Następnie kolejno przedstawił uczestników spotkania oraz zapowiedział zaplanowane na ten dzień sesje naukowe: I „Mennictwo Piastów Śląskich” i II „Z dziejów Polski, Śląska i księstwa brzeskiego”. Po każdym wystąpieniu zaplanowano dyskusję.

W ramach I sesji, jako pierwszy wystąpił Paweł Kozerski (Muzeum Piastów Ślą-

skich) z referatem: „700 lat księstwa brzeskiego. Lokalizacje mennicy brzeskiej”. W swoim wystąpieniu przedstawił pokrótce stan badań, znaleziska archeologiczne, a następnie rezultaty prowadzonych wiele lat temu własnych badań na źródłach pisanych. Zwrócił uwagę na ogromną ilość niepublikowanych materiałów oraz ich duży potencjał badawczy.

Kolejny referat przedstawił Jarosław Dutkowski (Przeгляд Numizmatyczny, Gdańsk), pt. „Wielokrotności dukatów wybite stemplami do monet srebrnych w księstwie legnicko-brzeskim na początku XVII wieku”. Referent pokazał wiele fotografii złotych i srebrnych monet. Zaprezentował też wyniki poszukiwań tożsamyh stempli wśród monet legnicko-brzeskich.

Następnym referentem była Marzena Grochowska-Jasnos (Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Głogowie) z prezentacją pt. „Śląskie monety ze skarbu monet nowożytnych odkrytego w 2004 r. w Głogowie”. Wystąpienie dotyczyło dotychczasowych rezultatów badań nad skarbem monet nowożytnych ze Starego Miasta w Głogowie, odnalezionych w trakcie badań archeologicznych w 2004 r. Przedstawione zostały wszystkie dotąd odnalezione monety z mennic śląskich znajdujące się w skarbie. Dyskusja po referacie dotyczyła potrzeby odwołania się w badaniach nad skarbem do kontekstu archeolo-

gicznego, który może pomóc w ustaleniu pochodzenia depozytu.

Jarosław Bodzek i Mateusz Woźniak (Muzeum Narodowe w Krakowie) przygotowali referat pt. „Monety Piastów śląskich w Muzeum Narodowym w Krakowie — historia, teraźniejszość i perspektywy kolekcji”, który został przedstawiony przez M. Woźniaka. W związku z remontem Gabinetu Numizmatycznego MNK (brak dostępu do zbiorów) referent bazował na publikowanych już wcześniej artykułach oraz fotografiach archiwalnych oraz na inwentarzu Emeryka Hutten-Czapskiego — założyciela kolekcji i Gabinetu. Po wygłoszeniu referatu wywiązała się żywa dyskusja na temat metodologii opracowania i przechowywania zbiorów numizmatycznych. Wyciągnięto z niej wnioski o potrzebie łatwiejszego dostępu do numizmatów znajdujących się w kolekcjach muzealnych, a tym samym ich popularyzacji oraz digitalizacji, na przykład poprzez profesjonalne komputerowe bazy danych.

W ramach II sesji przedstawiono dwa referaty. Pierwszy wygłosił Krystian Książek (Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Głogowie) pt. „Polityka pieniężna w czasach Henryka I Brodatego”. Referent przedstawił znane ze źródeł i opracowań informacje na temat polityki pieniężnej Henryka Brodatego oraz zaprezentował wstępne wyniki własnych badań nad monetami tego władcy ze sławnego skarbu z Głogowa z 1987 r.

Ostatni referent — Robert Forsyjak-Wójciński (Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław) zaprezentował odczyt pt. „Tłok pieczęci Henryka IV Probusa — historia i analiza znaleziska”. Referat dotyczył tłoku pieczęci znalezionej

na placu Uniwersyteckim we Wrocławiu w trakcie badań archeologicznych. Była to krytyka dotychczasowych rozważań nad autentycznością pieczęci. Autor referatu doszedł do wniosku, że tłok jest falsyfikatem z epoki i nie został wykonany na zlecenie dworu książęcego.

Po zakończeniu II sesji Kazimierz Choroś podsumował całą konferencję, podziękował wszystkim za przybycie i podkreślił wysoką wartość merytoryczną przedstawionych referatów. Następnie uczestnicy udali się na obiad do jednej z sal zamkowych.

Po obiedzie uczestnicy SEMNUM zostali zaproszeni przez gospodarzy do zwiedzania wystaw muzealnych. Przewodnikiem był Władysław Czyżyk, archeolog z Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu. Pod koniec dnia na zamku odbył się okolicznościowy koncert muzyczny z udziałem solistów operowych przy akompaniamencie fortepianu.

Dzień drugi uczestnicy konferencji spędzili na wycieczce szlakiem średnio-wiecznych polichromii brzeskich zorganizowanej przez MPŚI. Przewodnikiem był Jerzy Grycan z Muzeum Piastów Śląskich. Prowadził do gotyckich świątyń z pięknymi, zabytkowymi polichromiami w Pogorzeli, Krzyżowicach, Małujowicach, Zielęcicach i Brzezynie. Z powodu prowadzonych remontów nie można było dostać się do niektórych obiektów. Wyprawa zakończyła się przy kamieniu postawionym przez Jerzego II na pamiątkę budowy drogi z Brzegu do Wrocławia. Całe spotkanie dostarczyło wszystkim niezapomnianych wrażeń.

*Marzena Grochowska-Jasnos
Krystian Książek*

Działalność Komisji Numizmatycznej w 2011 roku

Komisja Numizmatyczna Komitetu Nauk Historycznych PAN w 2011 r. pracowała w swoistym czasie pożyczonym, gdyż kadencja obejmowała tylko lata 2007-2010, jednakże nowy Komitet Nauk Historycznych wybierano dopiero jesienią 2011 r., a ukonstytuuje się — i być może powoła nową Komisję Numizmatyczną — w roku 2012. Komitet poprzedniej kadencji kontynuował jednak działalność do listopada, co umożliwiała również i nam działanie oficjalne (np. rozliczanie kosztów), potem zaś pracowaliśmy już tylko na mocy własnej umowy.

Działania skupiały się w tym roku w dwóch przeplatających się nurtach: zebrań naukowych i starań o zmianę katastrofalnej w skutkach ustawy o kuriozalnym tytule „O ochronie zabytków i opiece nad zabytkami” z dnia 23 lipca 2003 r.

Komisja odbyła cztery posiedzenia naukowe. Pierwsze z nich, 25 marca, poświęcone było denarom krzyżowym: ich datowaniu i rozpoznawaniu wśród nich możliwych monet polskich. Referaty wygłosili: Adam Kędziński („Chronologia najmłodszych denarów krzyżowych w świetle skarbu ze Słuszkowa”), Piotr Chabrzyk („Denary krzyżowe z Parzęczewa i Leżnicy Małej — porównanie i datowanie”) i Witold Nakielski („Chronologia najmłodszych denarów krzyżowych w świetle metrologii depozytu monet z Kopacza-Złotoryi”). Pierwszy z referentów przedstawił w ten sposób ostatnie zagadnienia kończącej właśnie rozprawy doktorskiej, drugi zaś — pierwsze kroki we własnej dysertacji. Postęp badań nad denarami krzyżowymi jawi się w świetle wszystkich trzech wystąpień ogromny, a zasięg domniemanych emisji polskich

zaskakująco duży. Pojawia się też w nowym świetle problem relacji między denarami krzyżowymi a imiennymi emisjami książęcymi, zarówno „centralnymi”, jak i regionalnymi śląskimi.

Drugie posiedzenie, 6 maja 2011 r., stanowiło dyskusję okrągłego stołu zatytułowaną „Numizmatyka a zagadnienia prawne znalezisk monet — co jest, a co być może?”. Dyskusja podzielona była na trzy zagadnienia. Koordynatorem pierwszego panelu, zatytułowanego „Wiadomości i opinie na temat najnowszych wydarzeń w sprawie znalezisk numizmatycznych — sukcesy i klęski w dziedzinie rejestracji znalezisk, przykłady konfliktów z władzami konserwatorskimi i konstruktywnego współdziałania”, był dr Mateusz Bogucki. Wysłuchaliśmy m.in. wystąpienia Marcina Rudnickiego pt. „Skandal w Sieradzu, czyli orwellowska rzeczywistość w Rzeczypospolitej Polskiej”. Przedstawił tam obszernie przykłady osób, które jeszcze kilka lat temu nazywane byłyby społecznymi opiekunami zabytków: doglądających w terenie zabytków i absorbujących władze konserwatorskie i muzea apelami o ochronę w przypadku zagrożeń. Takim właśnie ludziom zawdzięczamy wiele informacji o znaleziskach monet. Obecnie osoby te, na podstawie doniesień tychże służb, są prześladowane przez państwowy aparat przemocy. Kończy się to wprawdzie uniewinnianiem (lub umarzaniem śledztw), ale poprzedzanym publicznymi zabiegami dehonestacyjnymi (przeprowadzanie w kaidanach przed sąsiadami, rewizje — również u rodziny i sąsiadów — komunikaty prasowe policji o zatrzymaniu rzekomego przestępcy). Ofiary tych prześladowań są również obciążane poważnymi kosztami adwokackimi. Odstrasza to obywateli od troski o zabytki, a osoby odpowiedzialne za te nadużycia władzy, jawnie niekompe-

tentne i niezwykle szkodliwe — nadal pełnią ważne funkcje publiczne, uwolniwszy się w ten sposób od społecznej kontroli. W toku panelu przedstawiano jednak również pozytywne przykłady współdziałania naukowców i amatorów w rejestracji znalezisk monet, skutkujące m.in. publikacjami źródłowymi i wzbogacaniem kolekcji muzealnych — dzięki zdrowemu rozsądkowi znakomitej większości konserwatorów i muzealników.

Drugi panel, koordynowany przez prof. Aleksandra Bursche, poszukiwał odpowiedzi na pytanie, „czy w świetle obecnej legislacji i dotychczasowej praktyki zawód numizmatyka można wykonywać zgodnie z regułami naszej dyscypliny”. Odpowiedź — w ujęciu odczytanego wystąpienia dra Arkadiusza Dymowskiego i Tomasza Plaszczyka (zob. tekst w niniejszym numerze WN) — jest w zasadzie negatywna: co prawda, przy zachowaniu pewnych zasad nie grożą nam wyroki skazujące, ale opisana poprzednio publiczna dehonestacja jak najbardziej, bo szkodliwość niespójnego i niefachowo skonstruowanego prawa jest wzmocniana złą praktyką niektórych przedstawicieli władz konserwatorskich i policji. Opiera się ona na wykraczających poza złe prawo działaniach wąskiej grupy archeologów, którzy zamiast różnicować źródła naukowe na prawdziwe i fałszywe, domagają się dzielenia ich na godziwe i niegodziwe, przy czym — w myśl przesądów tej grupy — z tych drugich badaczowi nie wolno korzystać. Zadaniem naukowca nie byłoby zatem opisywanie i objaśnianie rzeczywistości, lecz jej wartościowanie moralne — co istotnie sprowadza działalność „naukową” tego środowiska do posługiwania się policją zamiast przypisem bibliograficznym. Autorzy zdemaskowali ten przesąd jako oparty na inspiracji amerykańskimi

serialami kryminalnymi i pozbawiony podstaw nie tylko w metodologii naukowej, ale i w polskiej procedurze prawnej. Cenne uwagi wnieśli w tym panelu także Marcin Rudnicki i dr Jarosław Bodzek. Trzeci panel wreszcie pytał o *modus operandi* — jak ratować, co się da, z ginących danych źródłowych dziś, i jak poprawić sytuację jutro. Bardzo cenne uwagi Mateusza Woźniaka pozwoliły nam uporządkować plany na przyszłość. Mimo zaproszeń, w dyskusji nie wziął udziału nikt, kto by chciał bronić sensowności obowiązującej ustawy i krytykowanych przez nas aktów władz konserwatorskich. Do działań podjętych w następstwie burzliwej dyskusji wrócimy w drugiej części sprawozdania.

Trzecie posiedzenie naukowe, 10 czerwca, było zróżnicowane tematycznie. Dr hab. Agata Kluczek przedstawiła bardzo interesujące ujęcie badań nad oddziaływaniem motywów propagandowych monet rzymskich w burzliwym III stuleciu. Justyna Szwed zaprezentowała jedną z idei swej powstającej pracy doktorskiej, omawiając „Rolę wątków ikonograficznych w upowszechnianiu pieniądza wśród społeczności celtyckich w Europie Środkowej”. Wreszcie Jerzy Piniński zakwestionował przypisanie denara PRINCES POLONIE Bolesławowi Chrobremu, co jednak nie znalazło uznania słuchaczy.

Pierwsze po wakacjach spotkanie, zapowiedziane na 21 października, musieliśmy odwołać z powodu zwołania na ten sam termin zebrania Międzymuzealnego Kolegium Numizmatycznego w Bydgoszczy. Przewidziane wystąpienia zostały przełożone na rok 2012, a ostatnie, czwarte posiedzenie odbyło się 25 listopada. Piotr Jaworski przedstawił wówczas temat „Z dziejów recepcji antycznej ikonografii monetarnej w Polsce — *Kronika wszystkiego świata* Marcina Bielskiego”.

Referent pokazał losy szesnastowiecznych grafik książkowych ilustrujących dzieje rzymskie, a opartych na rzymskich monetach. Dr Dariusz Adamczyk wygłosił ciekawy referat zatytułowany „Trybuty i rynki. «Siatki» redystrybucji dirhemów w pierwszej fazie napływu arabskiego srebra na obszar Europy Wschodniej”. Najwyższą dyskusję wzbudziły propozycje metodologiczne referenta. Na koniec przedyskutowaliśmy dalsze działania na rzecz poprawy prawa. Po posiedzeniu zebrani udali się na Zamek Królewski, gdzie odbywały się właśnie XX Targi Książki Historycznej z promocją świeżo wydanej książki prof. Stanisława Suchodolskiego, *Numizmatyka średniowieczna. Moneta źródłem archeologicznym, historycznym i ikonograficznym*.

Drugi nurt naszych prac wynikał z majowego posiedzenia dyskusyjnego i wiązał się ze staraniami o zmianę wysoce szkodliwej ustawy, mającej w deklaracjach chronić zabytki, a w skutkach przeciwnej. Do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego wystosowaliśmy 30 czerwca list otwarty następującej treści:

*Szanowny Panie Ministrze,
Komisja Numizmatyczna Komitetu Nauk Historycznych Polskiej Akademii Nauk na posiedzeniu w dniu 6 maja 2011 roku uznała, że obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej przepisy prawne dotyczące znalezisk przedmiotów zabytkowych prowadzą do niszczenia dziedzictwa archeologicznego i uniemożliwiają rzetelne uprawianie zawodu numizmatyka. Dlatego też z uznaniem przyjęliśmy wiadomość o pracach nad nowelizacją rozporządzenia do Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, regulującego sprawy związane z prowadzeniem prac przy zabytkach, w tym badań arche-*

ologicznych. W tym kontekście nadzieję napawa nas Pańska wypowiedź, opublikowana w „Gazecie Prawnej” z dnia 26 kwietnia 2011 r., w której wyraził Pan wolę wprowadzenia zmian prawnych określonych jako „bardziej przyjazne dla hobbystów”. W wypowiedzi tej dostrzegamy szansę uzyskania przez Państwo rzeczywistej kontroli nad losem przedmiotów zabytkowych znajdujących w polskiej ziemi – odkrywanych w sposób mniej lub bardziej przypadkowy.

Według wspomnianej ustawy zabytkiem archeologicznym jest każda pozostałość działalności człowieka znajdująca się na powierzchni, pod ziemią i pod wodą, złożona z warstw kulturowych wraz ze znajdującymi się w nich wytworami (rąk ludzkich), jak i same te wytwory. Definicja ta nie zawiera cezurę czasowej, teoretycznie zatem wszystkie dzieła rąk człowieka znajdujące się w nawarstwieniach ukształtowanych w wyniku jego aktywności – bez względu na wiek i okoliczności powstania – można uznać za zabytki archeologiczne. Brak jasnej definicji przedmiotu ochrony pozbawia ją skuteczności, a zarazem otwiera szerokie pole do nadużyć ze strony przedstawicieli organów administracji – czego jesteśmy świadkami w ostatnim czasie. Wewnętrznie sprzeczne, niekonsekwentne i często wadliwe przepisy nierzadko wykorzystywane są – jak się wydaje, wbrew intencjom ustawodawcy – przeciwko obywatelom, pozbawiając ich inicjatywy i zainteresowania w dziedzinie ochrony zabytków. Bez obywateli jednak ani przepisy, ani aparat urzędniczy, nie są w stanie zapewnić zabytkom skutecznej ochrony. Przepisy te jednocześnie nie dają skutecznych narzędzi do ratowania i gromadzenia w zbiorach publicznych najcenniejszych odkrytych zabytków.

Restrykcyjne i niespójne rozwiązania prawne obowiązujące w Polsce są sprzeczne ze zdrowym rozsądkiem i nie uzyskały społecznej akceptacji. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z 23 lipca 2003 r. nie jest więc w praktyce przestrzegana. Za tym idzie brak właściwej reakcji ze strony organów mających egzekwować prawo dotyczące znalezisk przypadkowych i hobbystycznych. Rezultatem jest erozja systemu, który bez społecznej akceptacji nie może działać skutecznie.

Szanowny Panie Ministrze, obecne prawo prowadzi na naszych oczach do olbrzymich i nieodwracalnych strat, tak w nauce, jak w substancji zabytków ruchomych — dziedzictwa kulturowego. Za jakiś czas problem sam zniknie, bo nie będzie już czego ochraniać, a muzea pozbawione zostaną bazy społecznej w postaci kolekcjonerstwa prywatnego — co jest w świetle kilkusetletniej praktyki w Europie czynem antycywilizacyjnym. Sytuację mogą zmienić tylko gruntowne zmiany legislacyjne, ponieważ rozstrzygnięcie kwestii o tak zasadniczym znaczeniu, jak definicja „zabytku archeologicznego” czy „porzuconego lub ukrytego zabytku ruchomego” oraz możliwości prowadzenia ich poszukiwań, powinno zostać dokonane mocą ustawy, a nie aktu niższego rzędu — jakim jest rozporządzenie. Dysponując wieloletnią praktyką w kraju i na świecie, wspierani przez akademickie środowiska numizmatyków i archeologów, deklarujemy chęć współuczestniczenia w formowaniu koncepcji zmian prawnych, korzystnych dla Państwa i jego obywateli, w tym środowiska naukowego. Żywiąc nadzieję na pozytywne zmiany w tym względzie pozostajemy do dyspozycji Pana Ministra.

Powzięliśmy też zamysł przygotowania w 2012 r. podręcznika metod nu-

mizmatycznych, który by uświadamiał wszystkim zainteresowanym, na czym polega znaczenie naukowe zabytkowych monet, jakie wiadomości czerpiemy z analizy znalezisk, jakie ze stratygrafii, a jakie z monety samej w sobie. W publicznej dyskusji nad ustawą bowiem z grona obrońców obecnego, katastrofalnego stanu rzeczy, padają niedorzeczności na temat naszej dyscypliny świadczące o całkowitej nieświadomości istoty sprawy. Niezależnie od tego, po wyborach parlamentarnych jesienią 2011 r. ponownie rozestaliśmy 25 listopada listy do Ministra Kultury i — bliżsi w treści — do sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu:

Szanowny Panie Ministrze,

Komisja Numizmatyczna Komitetu Nauk Historycznych Polskiej Akademii Nauk na posiedzeniu w dniu 25 listopada 2011 roku ponownie zwraca się do Pana z prośbą o podjęcie szybkich i zdecydowanych działań na rzecz zmiany szkodliwej w skutkach „Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami”. Ustawa ta prowadzi do grabieży stanowisk archeologicznych (co jest szkodą nieodwracalną), i uniemożliwia nam rzetelne uprawianie zawodu numizmatyka. Staje się przy tym podstawą kompromitujących państwo i demoralizujących społeczeństwo działań organów państwowych, jak głośna w mediach sprawa prześladowania obywatela, który przekazał przedmioty zabytkowe Muzeum Górnośląskiemu w Bytomiu.

Wypowiedzi prasowe Pana Ministra pozwalają wierzyć, że problem jest Panu znany. W naszym przekonaniu, do jego rozwiązania niezbędna jest gruntowna zmiana wspomnianej ustawy. Pilnych reform wymagają przepisy, które powodują, że:

1) nie ma jasnej definicji zabytku archeologicznego, co sprawia, że

ustawa chroni przed obywatelami obiekty:

- a) całkowicie nieistotne (na przykład współczesne odpadki),*
- b) niosące wartości historyczne i edukacyjne dla obywateli, ale nieinteresujące dla muzeów (na przykład pospolite i zniszczone monety z XVII wieku czy dwudziestowieczne militaria); muzea ich zatem nie ratują, a obywatelom ratować ich nie wolno, co w rezultacie skazuje je na zniszczenie;*
- 2) muzeum – powołane jako obywatelska świątynia, której istnienie wymaga emocjonalnego zaangażowania obywateli – staje się organem administracji państwowej, postępując się jako głównym narzędziem aparatem przymusu; to prowadzi do zwyrodnienia idei muzeum i pozabawia je bazy społecznej;*
- 3) zupełnemu zablokowaniu ulega inicjatywa obywatelska w zakresie ochrony dziedzictwa archeologicznego – zabytków w terenie nie ma kto strzec, bo nie sposób postawić na każdym stanowisku archeologicznym policjanta;*
- 4) wbrew tradycji prawa rzymskiego i polskiego, w komunistyczny z gruntu sposób, właściciel ziemi jest całkowicie wyłączone z zabytków w niej zawartych;*
- 5) numizmatycy i archeolodzy są odcięci od informacji na temat odkrywanych źródeł naukowych i ich kontekstu.*

Ustawa jest zaprzeczeniem solidnej legislacji, szeroko otwiera drogę do nadinterpretacji i nadużyć władzy (jak w cytowanej sprawie bytomskiej). Przede wszystkim jed-

nak wywołuje w klasycznej postaci efekt prohibicji, gdy zjawiska negatywne – zamiast zniknąć, jak oczekuje ustawodawca – schodzą do podziemia i wymykają się całkowicie spod jego kontroli. W rezultacie tracimy nie tylko zabytki, ale cenniejszą od zabytków wiedzę. A jest to wiedza o naszej przeszłości, która powinna być chroniona przez prawo.

Celem naszej inicjatywy jest wypracowanie takich rozwiązań, które gwarantowałyby możliwie szeroki dostęp do informacji na temat odkrywanych zabytków i kontekstu ich znalezienia. Nie można nie dostrzegać – jak to czynią obrońcy obecnej ustawy – powszechnie znanego faktu, że obecnie ochrona zabytków i stanowisk archeologicznych jest w najwyższym stopniu niewystarczająca: trwa na niespotykaną dotąd skalę rabunek dziedzictwa kulturowego i sytuacja ta wymaga szybkich i zdecydowanych działań.

O wsparcie naszej inicjatywy zwróciliśmy się do stowarzyszeń, w których możemy oczekiwać zrozumienia problemu. Prosimy też wszystkich naszych Czytelników, którzy widzą trwające, bezprzykładne zaprzepaszczanie bazy źródłowej naszej dyscypliny w wyniku wymuszonego przez złe ustawodawstwo zatajania znalezisk, by przyłączyli się do naszej akcji poprzez wysyłanie indywidualnych i zbiorowych pism i wywieranie stałych nacisków na naszych przedstawicieli. Społeczeństwu obywatelskiemu nie można odbierać dziedzictwa i uwłaszczać na nim urzędników. Jeśli pod rządami nowej ustawy o Polskiej Akademii Nauk Komisja Numizmatyczna będzie działać w 2012 r., to będzie głównym przedmiotem jej prac.

Borys Paszkiewicz

Personalia

W dniu 16 stycznia 2012 r. dr hab. Aleksander Bursche, profesor Uniwersytetu Warszawskiego i członek Rady Naukowej naszego pisma, otrzymał z rąk Prezydenta Rzeczypospolitej tytuł naukowy profesora w dziedzinie nauk humanistycznych i społecznych. Recenzentami dorobku w postępowaniu o przyznanie tytułu naukowego, wskazanymi przez macierzystą Radę Wydziału Historycznego, byli profesorowie: Jerzy Kolendo z macierzystej uczelni i Andrzej Kokowski z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Centralna Komisja do spraw Stopni i Tytułu Naukowego powołała na recenzentów profesorów: Piotra Kaczanowskiego z Uniwersytetu Jagiellońskiego i Mariusza Mielczarka z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Podstawą postępowania o tytuł naukowy była nowa publikacja, *Illerup Ådal 14: Die Münzen*, Århus 2011.

W dniu 23 listopada 2011 przed Radą Wydziału Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego odbyło się kolokwium habilitacyjne dr Renaty Ciołek z Instytutu Archeologii tegoż uniwersytetu. Podstawą przewodu była książka *Emisje króla Ballaiosia. Początki mennictwa w Ilirii* (Warszawa 2011). Habilitantka wygłosiła wykład pt. „Aureusy, złoty argument w kontaktach rzymsko-barbarzyńskich”. Dorobek naukowy zrecenzowali profesorowie: Wiesław Kaczanowicz (Uniwersytet Śląski), Piotr Kaczanowski, Jerzy Kolendo i Mariusz Mielczarek. Rada Wydziału wysoko oceniła osiągnięcia dr Renaty Ciołek oraz kolokwium i nadała

jej stopień naukowy doktora habilitowanego.

W dniu 3 lutego 2012 roku przed Radą Wydziału Historycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego odbyło się kolokwium habilitacyjne dra Jarosława Bodzka, kierownika Gabinetu Numizmatycznego Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego — oddziału Muzeum Narodowego w Krakowie, oraz pracownika naukowego Instytutu Archeologii tegoż uniwersytetu. Podstawą przewodu była praca *Τα σατραπικα νομισματα. Mennictwo satrapów w okresie panowania Achemenidów (ok. 550–331 a. C.)* (Kraków 2011), dotycząca regionalnego mennictwa na terenie starożytnej Persji. Wykład habilitacyjny pt. „Apoteoza cesarzy w sztuce rzymskiej” został bardzo wysoko oceniony. Recenzentami dorobku naukowego byli profesorowie: Janusz Ostrowski (Uniwersytet Jagielloński), Mariusz Mielczarek, Marek Olbrycht (Uniwersytet Rzeszowski) i Tomasz Polański (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach).

W dniu 31 stycznia 2012 r. dyrektor Muzeum Narodowego w Warszawie, dr Agnieszka Morawińska, w związku z przejściem na emeryturę wieloletniej kierowniczką Działu Monet i Medali, mgr Zofii Keller-Pigłowskiej, powierzyła kierownictwo mgrowi Andrzejowi Romanowskiemu. Czytelnikom WN nowy kierownik znany jest z publikacji oraz redagowania działu „Znaleziska”.

Wszystkim Awansowanym serdecznie gratulujemy.

Redakcja